

Sammenspil imellem ordner og menigheder i DanskOase

Baggrund

Ordners formål er grundlæggende at kalde enkeltpersoner til et helliggjort liv igennem fokus på forskellige praksisser. En orden kan således have sit fokus på "bøn og retræte" eller en orden kan have et fokus på "et liv i mission". Et medlemskab af en orden er altså noget man opsøger for at være i et karakterdannende fællesskab.

Flere personer i DanskOase er tilknyttet ordner eller ordenslignende fællesskaber. Der er derfor opstået et behov for at beskrive sammenspillet imellem ordner og menigheder, idet både menigheder og ordner ofte arbejder på det samme mål. Derfor kan der opstå interesse- og/eller loyalitetskonflikter imellem ordner og menigheder.

Disse interesse- og loyalitetskonflikter kender man alt til i den katolske kirke, hvor ordner har været en del af kirkens liv siden det 5. århundrede. Derfor har den katolske kirke opstillet retningslinjer for dette samarbejde, især når det gælder præster.

Af den katolske praksis er det tydeligt, at man ønsker at skabe klare retningslinjer for at ordenslivet ikke overtager menighedslivet, og at menighedslivets brogede skare af mennesker ikke overtager ordenen.

Den katolske praksis kan i sin enkelthed beskrives som følger: Der findes to forskellige præstekategorier. Der findes verdenspræster og så findes der ordenspræster. Verdenspræsterne tjener direkte under en biskop og har primært tilknytning til hans bispedømme. Typisk bor en verdenspræst alene eller højest sammen med en eller to andre.

Ordenspræster vælger at leve i et forpligtende fællesskab, nemlig en orden, hvor ordenspræsten underlægger sig den særlige livsstil og spiritualitet, som ordenen er kendetegnet ved. Det medfører, at en ordenspræst, som fungerer som sognepræst, har to overordnede. Biskoppen og lederen af ordenen eller fællesskabet. Når en ordenspræst arbejder i et stift sker det under den lokale biskops tilsyn, mens lederen af ordenen har tilsyn med det fællesskab, som ordenspræsten er en del af. Når ordenspræster tjener i en menighed, sker det efter aftale med den lokale biskop, og præsten er under denne biskops tilsyn.

I DanskOase kan vi lære af den katolske kirke. Forskellen mellem den katolske kirke og en dansk kontekst er dog, at biskopperne i Danmark fører et meget svagt tilsyn med menigheder, og dernæst er alle menigheder i DanskOase ikke under tilsyn af en biskop. Derfor står hver enkelt præst lokalt til ansvar overfor sin menighed, repræsenteret ved menighedsråd, samfundsråd, ældste og menighedens vejleder (vedr. menighedens vejleder se "Ordning for frivillig vejledning for menigheder og præster i DanskOase").

Retningslinjer

I forlængelse af det, ønsker vi i DanskOase at opstille følgende retningslinjer for forholdet mellem menigheder og ordner.

- Ordenspræster og ledere (som er medlemmer af en orden), som fungerer i en DanskOase menighed står i forhold til ledelsen af menigheden til ansvar overfor menighedens ledelse og menighedens vejleder. I forhold til sit personlige liv med Gud står vedkommende til ansvar overfor ordenen. For præster gælder det desuden i DanskOase sammenhæng, at de personligt står til ansvar over for den Oasepræstetrio, som de er en del af.

- I vejledning af en ordenspræst eller ledere, som er medlemmer af en orden, må vejledningen ikke sammenblandes, så der fx gives vejledning vedr. menighedens ledelse fra ordenens side. Der skal være vandtætte skotter imellem personlig vejledning, som ordenen varetager, og menighedsvejledning, som gives af menigheden og menighedens vejleder. Hvis disse to områder sammenblandes, er der risiko for misbrug. Dette kender vi fra tidligere discipelskabsbevægelser, som udviklede sig usundt. Skriftemålet er fx vitalt for den kristne dannelse, men gift hvis det bruges strategisk af skriftefaderen. Lad os holde fast i, at dannelsesredskaber ikke er styrings redskaber.
- Den disciplin, som præster og ledere underordner sig i en orden, hører ordenslivet til. Ordenens ledere er derfor ikke menighedens ledere. Og ordenspræster og ledere må ikke styre en menighed efter ordenens regelsæt.
- I tilfælde hvor en stor gruppe af menighedens ledere er medlemmer af den samme orden, kan der opstå problemer. Fx kan der opstå et uudsagt krav om, at alle ledere i menigheden skal tilhøre ordenen, eller at ordenen bliver en form for ledelsesstruktur, dannelsesstruktur eller tilsynsstruktur for menigheden. Dernæst kan der opstå tvivl om ordensmedlemmernes loyalitet og hvem man holdes ansvarlig af. Derfor opfordrer DanskOase til, at ordensmedlemmer i en menighed nøje overvejer, hvordan de holder ordensliv og menighedsliv adskilt. Og dernæst er det god skik, at hvis man, som ansat i en menighed, overvejer optagelse i en orden, vejrer stemningen i menighedens ledelse og evt. søger råd hos menighedens vejleder i forhold til dette valg.
- Ordensmedlemmer skal være åbne og synlige omkring deres medlemskab af en orden. I den katolske kirke har en ordenspræst, der gør tjeneste i en menighed, altid tilføjet sin ordensbetegnelse efter navnet. I DanskOase opfordrer vi til en lignende synlighed fx i en præsentation på en hjemmeside, idet det gør det tydeligt, hvem der har tilsyn med menigheden/menighedsråd og præster på den ene side, og på den anden side, hvor præster og ledere får deres personlige åndelige vejledning og faglig sparring fra.